

1719.

1. Apollonius, Sigismundus Tacitus: De ingeniorum tardiorum
felicitate in docendo.
2. Pinellius, Georgius Rivorium: *De et quatenus civis*
sive responsio Legis XV. Gall. d. 15. de contractu etc. ex parte
et civili Domini explicata.
3. Pinellius, Georgius Rivorium: *De et quatenus civis*
at unum pro republica capienda suscipiunt?
et M. naturae illustrata
4. ¹ ² Eckebrecht, Hieronymus: De potestate superiorum
in mutandis ultimis voluntatibus
5. Kerstinius, Jacobus W. Chelms: *Imperialis Historiae*
philosophica, jus naturalis Societatis Politicae.
6. ¹ ² Eckebrecht, Hieronymus: De prohibitione per
hominale genealogiae. 2 Sept. 1729. 1750
7. Eckebrecht, Hieronymus: De fidei clypeo in
Religionis Lib. 91 - Lib.

8. Huegel, Johann Fabius: *De irreversibilitate arbitris
post resolutionem ipsius concordantis*
9. Pellerus, Christophorus Godofredi: *De interpretatione
legum politica*
10. Perstbucker, Philippus W. Eckhardus: *De jure mulieris
transportatione secundum statuta politica*
11. Reyer, Christophorus Fidericus: *De praecipuis
filiorum et filiarum. Von Voraus der Söhne
und Töchter 2 Bänd.*
12. Schwarzgus, Christianus Gottlieb: *De prois fructibus*
13. Schwarzgus, Christianus Gottlieb: *Doctrinae analogae
sive capita quaedam*
- 14 a, b c. Tenffel, Christophorus Ernstellius: *De juris dicitur
sive commentati sive res universales.
3 Bänd.*

5

be - 18

[Faint, illegible handwriting on aged paper]

Pr. 8. Num. 4.
1719. 2

Q. D. B. V.

SERVITVS IN SERVITVTE

SIVE

DISPOSITIO LEGIS XV. §. VLT. DIG.
DE VSVFRVCTV ETC.

EX JVRE CIVILI ROMANO EXPLICATA

ET

MAGNIFICI
IUCTORVM ORDINIS
CONSENSV

PRO LICENTIA
SVMMOS IN VTROQVE JVRE
HONORES

IMPETRANDI

PVBLICAE DISQVISIONI
SVBMISSA

D. XX. JVNII, A. O. R. MDCCXIX.

M. GEORGIO FRIEDERICO
DEINLINO
ALTORF.

LITERIS MAGNI DANIELIS MEYERI.

P. 141

SERVITVS
IN SERVITVTE

DISPOSITIO LEGIS IN RE DIO
DE VAPRENTIE
ET LIBE CIVIS ROMANO EXPLICATA

MAGNIFICI
LECTORVM ORDINIS

PROFICIENTIA
SVMMS IN VIKOOA JURE
HONORIS

IRPACKE DISSENTIO
KAMMIS
DIE TONN A 2 17 17

M. GEORGIO FRIEDRICO
DEHNINGO
LICTOR

ENTRIS MAGRI PALATII MARCHI

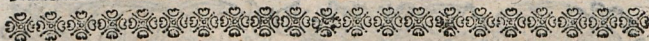

BENEVOLE LECTOR!

Argumentum, quod præsens Dissertatio Inauguralis exhibet, solam Jurisprudentiam Romanam pro fundamento habet. Illud, quod Germanici Juris & Praxeos est, admiscere nolimus, cum quævis confusio heic tædiosa et re vera mater sit omnium in Jure nostro difficultatum. Distingue tempora, distingue jura, & concordabit Scriptura. De cetero, si in ipsa lectione Tibi B. L. quoad priores Quatuor Theses, forsan justo prolixiores videamur, scito, studio istud a nobis factum fuisse; partim, ut deinde ipsum Textum ex præsuppositis jam, et antea demonstratis majori facilitate exponere: partim, ut famosas istas, et ad nostrum institutum apprime facientes Questiones Jur. Rom. An fructuarius partem accipiat domini? Et: An meliorem reddere queat fundum? tangere possimus. Lege, judica, cense, et, si nos in quibusdam lapsos esse deprehenderit, humana imbecillitati ignosce.

Thesis 1.

Ususfructus
describitur.

Ususfructus, ratione Usufructuarii *a)*, est *b)* jus *c)* alienis *d)* rebus utendi fruendi *e)*, salva rerum substantia *f)*: ratione Proprietarii, est servitus personalis *g)* qua res nostra alteri *b)* ad utendum fruendum servit, manente apud nos ejusdem rei proprietate.

Duplex ejus
respectus.

a) Duplici respectu necessario considerandus est ususfructus, dum duplicem relationem illum habere observamus: Vel enim ad fructuarium, cujus jus constituto usufructu augetur: vel ad proprietarium, intuitu cujus non jus est usufructus, sed potius diminutio juris, hoc est, servitus. *L. §. 9. D. de nov. op. nunc.* Duplex igitur respectus, duplicem requirit definitionem. Schilter. *Exercit. ad Pand. XVII. th. I.*

An Pauli definitio,
sit adaequata?

b) Quemadmodum a Paulo definitur in *L. 1. D. de Usufr.* Quae quomodo, ut. fr. add. pr. *Inst. eod. Tit.* Sunt tamen, qui hanc definitionem mox justo latiore, mox justo angustiore esse credunt, inter quos & Cl. Wissenbachius, *Disp. ad Instit. 12. th. 3.* sed defendunt Paulum partim textus ipsi, v. c. *L. 2. §. 1. D. de Us. earum rerum quae usu consum. §. 2. Inst. de Usufr.* partim Celeberrimi etiam JCIi, Vinnius, Huberus, *ad Inst. Tit. de Usufr.* aliique.

Usufr. in Jure
consistit.

c) In Jure consistit, *L. 1. §. 1. D. de R. D.* & sic a fructibus distinguitur. Dicitur etiam facultas usufructuario concessa; it. facultatis usufructuarii jus, in *L. 62. §. 1. D. de Usufr.*

Origo distinctio
Usufr. in Causalem
& Formalem.

d) Vocabulum hoc, accedente imprimis *L. 126. §. 1. D. de V. O.* ansam dedit famose distinctioni ususfructus in Causalem & Formalem. vid. Stryckii *Usus Mod. Tit. de Usufr. §. 1.*

Quid sit uti frui?

e) Et sic differt a reliquis speciebus servitutum personalium, quippe qui latius omnibus patet; quod ipsum fruitionis vocabulum indi-

indicat; Sic Seneca de *Vita Beata* cap. X. *Tu voluptatem complecteris; inquit, ego compeſco: Tu voluptate fruereſ; ego utor.*

f) His verbis non ſolum exprimitur, qualis debeat eſſe natura rei, cui hoc jus fructuarium inhæreat, ſcil. talis, cujus ſubſtantia utendo non conſumitur, ſecundum interpretationem Theophili, quam vid. ap. Huberum in *Prælect. ad Inſt. Tit. de Uſufr. n. 5.* Verum etiam iisdem verbis fructuarii officium inculcatur, ne forſan rem corrupat, aliamve in formam tranſmutet; de quo mox dicemus plura.

Quid utiſui ſalva ſubſtantia?

g) *Servire* in genere nihil aliud denotat, quam alienam utilitatem commoditatemve promovere. In Jure hoc fit triplici imprimis modo; *vel* enim perſona ſervit, talisque ſervitus peculiarem ſtatum tribuit. *L. 4. D. de ſtatu hom.* quæ ſpecies autem prorsus huc non pertinet; *vel* res rei ſervit, ſervitusque *realis* ſi prædialis dicitur, ſuaque natura perpetua eſt, licet per mille manus ambulet; de qua infra. *Vel* denique res perſonæ ſervit & hinc *perſonalis* appellatur, de qua ſpecie hæc ſermo eſt.

Quotuplex in Jure ſervitus.

h) Quo vocabulo etiam indicatur, effectus durationis; perſonæ enim quod datur ſpecialiter, cum perſona etiam ut extingatur neceſſe eſt; add. *qua inf. not. th. III. lit. d.*

Serv. perſ. quæſque durent.

Theſ. II.

Separato ita Uſufructu a Proprietate, Uſufructuarius omnino partem dominiæ pleni aſſequitur, licet Proprietarius totius rei dominus recte dicatur a).

An fructuarius partem dominiæ conſequatur?

a) Quemadmodum quodvis Totum ſub certis ſuis partibus, ex quibus conſtat, conſpicitur; ita quoque dominium plenum conſideratur ut totum quoddam certis partibus compoſitum. Quotiescunque igitur aliqua pars ab hoc toto decedit, licet etiam minima ſit, toties abeſſe partem integram, ac dominium non amplius plenum ſed minus plenum apparere, quilibet facile no-

Uſufructus pars eſt domini pleni;

biscum consentiet. Applicentur hæc; Ususfructus & proprietas in conjunctione & unitione constituunt dominium plenum; separato uno ab altero, dominium plenum amittit partem integram; ergo Ususfructuarius, constituto ususfructu, partem dominii plenam esse ususfructum asseruissimus, præsto nobis reclamaret *Lex 25. pr. D. de V. S.* ubi Paulus ait: *Recte dicimus eum fundum totum nostrum esse, etiam cum ususfructus alienus est, quia ususfructus non domini sed servitutis pars sit; ne falso dici, totum meum esse, cuius non potest ulla pars dici alterius esse.* Quæ sententia Pauli subtilitati juris Romani maximopere convenit; quod ita explicamus: Romani nulli unquam facultatem *Rem tanquam suam vindicandi* concessere nisi ipsi *dominis*. Hi soli erant quibus formula ita rei vindicationis, *Ego hanc rem meam esse ajo*, proprie competeat. Quicumque igitur substantiam dicere non poterat suam, illi etiam permissum non erat, vel ipsam rem, vel quicquid rei inest juris, vindicandi; Ratio erat, quia Rei vindicatio effectus erat dominii. De hoc dominio, de quo facultas rem vindicandi pendet, ne ullam quidem particulam accipiebat Ususfructuarius, secundum artem Juris Romani, sed tantum jus quoddam & emolumentum, neutiquam partem fundi, consequenter nullam partem dominii substantialem, ut quid *suam dicere* possit. Talem sensum esse *L. cit. 25.* innumera testantur dispositiones; v. g. *Legis 66. §. 6. D. de Legat. II. L. 70. §. 2. D. de fidejuss.* imprimis vero huc spectat notabilis *Lex 12. §. 5. D. de Usufr.* qua statuitur, si fur fructus decerpserit in re fructuaria, licet ad fructuarium fructus pertinuerint, eum tamen neutiquam posse experiri contra furem conditione furtiva, sed solum proprietarium; cur? ob ante adductam Romanorum rationem, quia fructuario non intelliguntur acquiri fructus, nisi actualiter ab ipso percepti & a corpore separati sint: Alias censentur rei inherere; res ad proprietarium tota spectat; rem autem, & quod ei cohereret, nemo potest conditione persequi, nisi sit soli dominus, *L. 1. §. 11. D. de Cond. furt. add L. 43. in fin. D. de furt. Conf. Schilter Exerc. ad P. XVII. th. 39. 40. §. seq.* præ ceteris vero Celeberrimus *Jctus Belg. Gerardus Noodt in Tr. de Usufructu L. I. cap. 3. pag. Opp. 534. sequi.* Ex quibus dictis patet, constituto ususfructu, fructuarium quidem non accipere partem illius dominii, quod veluti causa erat ac funda-

Non vero domini Rei vindicationem tribuenti;

Quod Textibus declaratur.

fundamentum Rei Vindicationis ap. Romanos; bene tamen domini pleni. Hinc etiam factum ut non raro fructuarius in LL. dominus appelletur, L. 22. pr. D. de aqu. & aqu. pl. sic Ulpianus, quamvis in modo cit. leg. 43. in fin. D. de furtis, dominum eum esse, negarit, attamen in L. 8. pr. D. de reb. aut. jud. expresse scribit: *Appellatione domini usufructuarium etiam contineri.* Paulus, qui autor est legis 25. de V. S. nihilominus in L. 4. D. de usufr. *Ususfructus in multis casibus, inquit, pars domini est.* Si in multis casibus, quæres forsan, in quibus? Explicant hos Godofredus in not. ad d. L. 4. & Noodt in laud. Tr. de usufructu L. I. cap. 2. p. 528. Nempe in Legatis stipulationibus, aliisque contractibus, imprimis vero in Legatis; ibi enim v. c. fundo simpliciter legato, licet alii ejusdem fundi ususfructus legatus sit, haberet ille quidem totius fundi proprietatem, sed partem cum usufructu, partem sine usufructu. L. 6. D. de usufr. earum rer. L. 19. D. de usufr. leg. nam testator exercitaturus liberalitatem erga legatarium, non videtur voluisse ad eum venire inane fundi nomen, absque utilitate ejus naturali: Et in hoc articulo perinde habendum esse usumfructum, Papinianus putat in L. 76. §. 2. D. de Leg. 11. ac si esset domini portio, licet alias non sit, v. g. in judiciis divisiis, quod testatur L. 16. §. 1. D. Fam. ercisc. add. L. 6. §. 1. D. de usufr. Tantum de quaestione: *An usufructus sit pars domini?* Ceterum certo nobis persuademus, tot difficultatibus heic non opus fore, dummodo distinctio domini, in directum & utile, Romana esset inventio; Tunc enim statim dicemus: usumfructum esse partem domini non directi (quod meram proprietatem sapit) sed utilis, sub quo ille, tanquam species sub suo genere commodissime stare posset; sed cum hæc distinctio mera inventio sit Germanica, quemadmodum id demonstravit Ill. Gundlingius in diff. vom Ursprung des Wortes *Domini Directum*, quæ II. est in Gundlingian. P. XII. p. 156. iniquum sane imo ridiculum foret Germanica ita Romanis miscere, horumque subtilitates illorum simplicitate explicare. Conf. Schilter. cit. Exerc. 1b. 19. §. 20. Ill. Thomafius in Not. ad Inst. Tit. de usufr. p. 157. & ad Dig. eod. p. 113.

Fructuarius sepius in L. L. dominus appellatur.

Sensus L. 4. D. de usufr.

De distinctione domini in directi & utile.

Thef. III.

Thes. III.

Mutua est pro-
prietarii &
usufructuarii
obligatio.

Divisio hæc dominiï pleni inter Vsufructua-
rium & Proprietarium efficit, ut neque ille *a*)
quid mutare *b*), vel aliter quam boni viri arbi-
tratu utifruï; neque hic illum in utendo fruendo
impedire *c*) debeat, durante hac divisione. *d*)

Ad quid oblige-
tur in specie
usufr.

a) Mutuam esse usufructuarii & proprietarii obligationem,
per se patet; & colligitur idem quoque ex *L. 13. pr. D. de Usufr.*
Quod ad illum scil. usufructuarium attinet, hujus præcipua puncta
obligationis in verbis satisfactionis, quam proprietario præstat,
continentur: *Se quemadmodum bonus paterfamilias, sive boni viri ar-*
bitratu usurum fruiturum, *L. 1. pr. D. Usufr. quemadm. cav.* Hinc
observatur, quod Leges, quotiescunque ejus conditionem vel re-
stringunt, vel extendunt, semper fere ad hanc respexerint ratio-
nem eandemque adhibuerint: *Quis utifruï debet boni viri arbitratu,*
vel sicuti bonus paterfamilias; vid. *L. 9. §. 2. L. 13. pr. §. 8. D. de*
Usufr. aliæque complures.

Aliqualis mu-
tatio non atten-
ditur.

b) Conf. *Thes. I. lit. f. sup.* Illa tamen mutatio, sine qua usus-
fructus concipi non potest, in hoc negotio non attenditur; adeo-
que si res utendo fruendo teratur, consequenter aliquam mutatio-
nem patiatur, nondum limites boni patrisfamilias præterisse cen-
sendus est usufructuarius: Nam dominus ipsi copiam faciens re
sua utendi fruendi, procul dubio facit ei simul facultatem rei te-
rendæ eousque, quo res per usufructum attritioni obnoxia est.

Ad quid in spe-
cie proprietarii
obligetur.

c) *L. 15. §. 6. D. de Usufr.* Non solum autem non impedire,
sed & omnia remove incommoda ad liberum usufructus exerci-
tium, *L. 19. §. 1. eod.* & illa præbere ac concedere adminicula,
sine quibus negotium usufructus peragi non potest, ratione & ar-
gumento *L. 2. D. de Jurisdictione. L. 3. §. ult. D. de servit. præd. rust.*
imo claris verbis id exprimit Vlpianus in *L. 1. §. 1. D. si usufr. pet.*
Usufructus legatus adminiculis eget, sine quibus utifruï quis non potest,
§. ideo si usufructus legetur, necesse est tamen, ut sequatur eum aditus:
usque

aque adeo, ut, si quis usufructum loci leget ita, ne hæres cogatur
viam præstare, inutiliter hoc adjectum videatur. Item si, usufructu le-
gato, iter ademptum sit, inutilis est ademptio, quia semper sequitur usum-
fructum. Hæc autem de necessariis adminiculis intelligenda sunt,
de commoditatibus noviter concedendis, disponit §. 4. ej. leg.
conf. Noodt cit. Tr. L. I. c. VIII. per tot. §. ej. lib. c. III. p. 532.

d) Hoc est eousque, donec hæ partes dominii pleni, res usufructus na-
scil. & rei emolumentum, rursus jungantur & uniantur, quæ tura sua non pot-
conjunctio deinde liberam domino concedit facultatem de rebus esse æternis.
suis disponendi. Singulare autem hoc est in hac divisione præ aliis
dominii pleni divisionibus, quod durare non possit, sed natura
ejus postulet, ut necessario expirare debeat, ratio est in L. 3. §. 2.
D. de usufr. ne in universum inutiles essent proprietates, placuit (imo
justitiæ naturali convenit) certis modis extinguere usufructum & ad
proprietatem reverti. Finge vero alias divisiones, quibus domini-
um plenum inter plures est distributum, v. g. si plures unius rei
æquales domini sint; si universitas pluribus sit relicta, &c. & in-
venies, ejusmodi dominia sua natura in æternum durare posse; ratio
est, quia sectio harum partium ita comparata est, ut in quavis parte,
particula sit substantiæ & particula emolumenti: Ibi vero totum
emolumentum a tota substantia (quæ, si nuda permaneret non so-
lum profus inutilis, sed & maxime onerosa esset) separatum est;
adeoque natura sua durare hæc divisio non potest. Ad objectio-
nes defumas a Germanorum usufructu, dominioque utili pro se
& hæredibus concessio, nec ad proprietatem regulariter unquam
revertente, jam responderunt Schilter Ex. XVII. & Stryck, in Us. mod.
ad Tit. de Usufruct. §. IV.

Thef. IV.

In genere uterque a) & Proprietarius b) & Ad quid in ge-
Vsufructuarius c) abstinere debent invicem ab nere uterque
iis negotiis, quibus alterius conditio deterior obligetur.
redderetur d).

B

a) Quid

Regula: ne al-
terius conditio
deterior fiat.

a) Quid officii cuius in specie incumbat, antecedenti Thefi breviter tetigimus. In genere autem hanc locutionem: *Ne alterius conditio deterior fiat*: de utroque & fructuario & proprietario prædicari, passim in Textibus *Tit. Tit. de Usufr.* deprehendimus. Sic v. c. Fructuarius conditionem proprietarii deteriorem reddere prohibetur in *L. 13. §. 4. D. de Usufructu.* hisdem verbis etiam proprietario id interdicitur in *L. 17. §. 1. & L. 16. eod.* Et negandum non est, hanc regulam, utriusque applicatam, admodum exacta exhaustur omnes mutui illorum officii partes, quod & sequentia demonstrabunt.

Curandum, ut
maneat hic usu-
fructus.

b) Toties conditionem usufructuarii deteriorem reddidisse dicitur proprietarius, quoties aliquid substantiæ vel addit, vel detrahit, quo factò deinde non amplius sit *hic ususfructus*, secundum intentionem concedentis (ad quam maxime respiciendum) sed *alius* fieret. arg. *L. 10. §. 1. & §. 8. D. Quib. mod. us. amitt.* subtilissime de hac re differit laud. Noodt *L. II. cap. XI. p. 628. seq.* quem vid. Quod si contra fiat a proprietario, deteriorque conditio usufructuarii reddita, huic complures & pro re nata diversas contra illum experiundi actiones dedere leges; quo pertinent *L. 6. D. Qu. mod. us. amitt. L. 5. in fin. eod. L. 18. §. 2. D. de dolo malo. L. 16. §. 1. D. quod vi aut clam. L. ult. D. uti poss. conf. Noodt. L. II. cap. XVI.*

Cur LL. magis de
conditione Propr.
quam usuf. fue-
rint sollicitæ.

c) Notabile tamen est, quod leges in materia de usufructu magis occupatæ sint in describenda & restringenda conditione fructuarii, quam proprietarii. Non solum id patet ex inscriptione *Tit. D. de Usufructu*, ubi expresse adjectum; *Et quemadmodum quis utatur fruatur*; quibus verbis jam indicatur & præmonetur, maximam Tituli partem absolvi in iis præceptis, quæ usufructuario injungenda sunt: Verum etiam ipsi textus hoc testantur, quorum vix unum deprehendes, qui non in eo esset, ut quid hujus officium sit respectu conditionis proprietarii non deteriorandæ, diligentissime determinaret. Accedit & cautio, qua rursus proprietarii securitari prospicitur, & cætera. Nec tamen mira est hæc Rom. LL. vigilantia; cum enim conditio fructuarii ita comparata sit, ut magis in actu consistat, adeoque plus nocere possit hic proprietario, quam proprietarius illi; deinde quoque cum proprietarius de damno tantum vitando, fructuarius vero de lucro captando certet; sane maxi-

maxime conveniens est aequitati, ut illi, quippe cujus conditio deteriorationi magis obnoxia est, succurratur.

d) In precedenti Theſi vocabulo *mutationis* uſi fuimus; ſed cum in genere quævis mutatio non vergat in deterius, quæſtio hic movenda eſt: *An mutatio in melius non valeat?* Quod proprietarium attinet: hic, cum ipſi, per conſtitutum uſumfructum, omne emolumentum rei eouſque ſit detractum, quouſque hæc duratura eſt ſeparatio, ſanè adeo liberalis præſumendus non eſt, ut intra hoc tempus ſubſtantiam ſuam, in emolumentum alterius meliorem ſit redditurus; hinc & leges quoque de hac re adeo ſolicite non fuerent. In perſona vero uſufructuarii res aliter ſe habet, & quærendum eſt: An hic in melius mutare poſſit ſubſtantiam, conſequenter, an meliorem reddere poſſit conditionem proprietarii? Si faciles eſſe velimus in aſſingendis Juri Romano antinomiiſ, nullibi fere, ad illud efficiendum, commodior nobis concederetur locus, quam heic, ubi, ſi ſola verba, prout ob oculos veniunt, intueri velimus, aliquam inter leges pugnam diffiteri vix poſſumus. Nam ſicuti in L. 13. §. 4. D. de uſufr. Ulpianus ſcribit: *Fructuarium proprietatis cauſam deterioſiorem facere non debere, meliorem reddere poſſe;* ita Idem ruruſus hoc negare videtur in L. 7. in fin. & in L. 8. eod. dum expreſſè ait: *adeo fructuario interdicitam eſſe mutationem, ut neque inutile quid detrabere poſſit, quamvis melius ſit reſpoſiturus.* Eundem in modum Neratius in L. 44. eod. *Tametiſi, inquit, meliorem domini cauſam facturus eſſet* (ſcil. fructuarius) *excolendo adificio, non tamen id jure ſuo facere poteſt,* &c. add. L. 13. §. 7. L. 61. eod. Nec multum abſiit, quin magni nominis Jcti Brunnemannus & Stryckius per harum legum diſſonantiam confuſi, eo deducerentur, ut pro inanibus tricis talem diſputationem reputarint, diſpoſitionemque Legis cit. 44. communibus juris & æqui regulis adverſari crediderint, cum quis alterius, etiam ignorantis & inviti conditionem meliorem reddere poſſit L. 39. D. de Negot. Geſt. vid. Brunnemanni *Comm. ad Dig. Tit. de uſufr. ad L. 44.* Stryck. *Uſ. mod. eod. Tit. §. VI.* Abſit a nobis, ut, tantos Viros in hoc paſſu ſenſum textuum Romanorum non tetigiſſe, alicui perſuadere coneremur: Saltem id inficias ire non poſſumus, ſuper'eſſe adhuc viam, qua hæc leges ita commode inter ſe conciliari queunt, ut neque

Quæſtio: An mutatio in melius non valeat?

Eſt vexata ob diſſonantiam LL.

Quæ tamen conciliari poſſunt.

antinomias statuere, nec Romanæ Jurisprudentiæ inanes tricas vel plane iniquitates affingere necesse sit. In genere enim monendum est, meliorationis conceptum esse aliquo modo relativum ad conditionem illius, qui rem meliorare intendit. Sic alium meliorationis conceptum habet rusticus, cui stabula, sterquilinia, &c. magis placebunt quam ornatissima umbracula; alium rursus sibi format mercator, & sic porro. Ponamus igitur fructuarius multo inferioris conditionis esse proprietario, consequenter ejus vitæ genus simplex, solam frugalitatem intendere, proprietario vero splendorem magis placere, magnificentiamque. Ille, qui in meliorando utilitatem ac necessitatem pro objecto habet, sane illum fundum, in quo viridaria aliaque ad delectationem voluptatemque interservientia inveniet, facile mutabit ac evertet; & in horum locum herbaria, agros frugiferos, aliaque suæ necessitati magis accomodatiora substituet; Nec aliter quam bene, secundum sua principia, ageret, quippe talem fundum pro sua conditione omnino meliorem reddiderit. Quis vero non videt, eodem actu fundum deteriores factum fuisse, partim secundum judicium & conditionem proprietarii, partim etiam secundum intentionem illius, qui usum fructum constituit; ad quæ duo tamen maximopere respiciendum, antecedenter litt. b) c) monuimus. Hæc absque omni dubio ratio est illarum legum, quæ fructuario etiam meliorationem in re fructuario suscipiendam denegant. Observavit hoc, satisque erudite declaravit Noodt L. I. cap. V. p. 543. cap. VI. p. 547. cap. XI. p. 563. imprimis vero Ej. lib. cap. III. p. 533. quæ verba heic apponi merentur: *Atqui licet fructuario, inquit, meliorem facere proprietatem? L. 13. §. 4. D. de Usufr. Nemo negat; Si servet modum domini, & ejus voluntate jus suum metiatur, non si proprio agat arbitrio, neglecta proprietarii reverentia. Siccine? quid tu vocas melius aut deterius? non enim id semper natura aut reditu, plerumque utentis judicio distinguitur pro cujusque copia inopia, parsimonia luxuria, dignitate vilitate, aliisque causis, quas aut fortune, aut ingeniorum, aut seculi varietas & disciplina probet aut castiget; adeo quid præset, est difficile dictu. Quotiens enim fit, ut quod uni melius est, alteri deterius videatur; & quod huic utile est, illi inutile, aut etiam noxium intelligatur &c. Absit igitur, ut domini utilitas pendeat a libidine fructuarii. Cur enim sit ejus libera & infinita dispositio de re aliena invito domino: qui ei nihil præter usum fructum, id est*

Interpretatio
Noodtii,

id est, nil nisi fructum usu mixtum atque attemperatum, denique ad suum, non ad ejus modum indulgit? Sic palam Neratius L. 44. D. de Usufr. nec est alius sensus Nervae apud Ulpianum d. l. 13. §. 7. dicentis, Eum cui adium ususfructus legatus sit, altius tollere non posse, quamvis lumina non obscurantur, quia tectum magis turbatur. Sc. Melioratio igitur talis, quæ rei, primo; secundo, intentioni & conditioni proprietarii convenit, v. g. viridaria ornatio, agros cultiores reddere; fructuario nequam prohibetur sec. L. 13. §. 4. D. de Usufr. Id tamen NB. non facere debet, sed potest: quæ verba, licet ab Interpretibus communiter negligantur, ad intellectum tamen maxime perere facere deprehendimus; Nam latet in illis jus repetendi vel non repetendi sumtus impenfos; quod enim invito veluti domino impenfum, repeti non potest, arg. L. 25. D. de Neg. gest. & L. fin. C. eod. adeoque si etiam fructuarius meliorem reddiderit conditionem proprietarii absque hujus voluntate & necessitate, repetitio sumtuum esset inanis, cur? rationem dat Neratius L. 44. quia id (si meliorat usufructuarius) non facit jure suo; h. e. potest, sed non debet.

Thef. V.

Non solum autem in re & substantia, sed etiam in rebus incorporalibus & juribus a) neutrius conditio deterior reddi debet: Quo pertinet notabilis dispositio Legis XV. §. ult. Dig. de Usufructu.

Transitus ad
Textum funda-
mentalem L. 15.
§. fin. D. de
Usufr.

a) Cum non nisi rarissime inveniuntur talia prædia, quæ ita libera sunt, ut nulla prorsus onera intuitu illorum alii vicino prædio sint ferenda, vel etiam ipsis ab alio prædio præstanda; hinc leges prospexere, ut in tali casu salvam conservarent utriusque & proprietarii & fructuarii conditionem. Supra jam ad th. III. lit. c). occasione L. 1. §. 1. D. Si us. pet. observatum est, proprietarium teneri fructuario præbere omnia illa adminicula, sine quibus liberum ususfructus exercitium peragi non potest, ut etiam

Utriusq. interest,
ut jura, quæ
prædio fructua-
rio debentur, sal-
va maneat.

ipsi viam (adeoque servitutem aliquam realem) concedere debeat, si alius ad fundum usufructuarium aditus non pateret: Quod exemplum primam jam suppeditavit speciem *servitutis in servitute* prædialis, puta, in personali s. usufructu. Sed quia etiam ratione tertii cujusdam, in prædio vel fundo usufructuario controversiæ oriri possunt de servitutibus prædialibus *vel* acquirendis, *vel* imponendis *vel* amittendis, idque eo facilius, quo magis utriusque & proprietarii & fructuarii præjudicium sub hoc puncto versatur; hinc Ulpianus imprimis in adducta *L. 15. §. ult. D. de Usufr.* quicquid controversi circa hanc materiam occurrere possit, breviter tetigit & decidit. Quem textum nunc nos quasi in paraphrasi aliqua ex antecedentibus (quæ fundamenti loco subternere e re esse videbatur) explicabimus.

Thef. VI.

Verba Textus
ex præmissis ex-
plicantur.

Verba Textus hæc sunt: Sed nec servitute *a)* imponere fundo potest proprietarius *b)*.

Quid sit servitus
prædialis.

a) Servitus in sensu eminentiori semper denotat servitutem prædialem s. realem; quemadmodum id ex Rubr. *C. D. Tit. Tit. de Servit.* patet. vid. §. 3. *Inst. de Reb. corp. & incorporalibus.* Huberus *Præl. ad Inst. Tit. de Usufr. in pr.* Et est *ius in prædio vicino constitutum ad alterius prædii utilitatem.* Quæ sola definitio (cum servitutum materia quoad generaliora cuique ignota non sit, omnibusque Commentatores in *Tit. Tit. C. D. & Inst. de Servit.* satisfacere queant) ad institutum nostrum sufficit, missis reliquis distinctionibus servitutum satis superque decantatis, v. g. in Urbanas & Rusticas; in Affirmativas & Negativas; in Continuas & Discontinuas &c. retentaque sola ista, quæ duo concernit prædia, quorum unum debet esse *serviens*, alterum *dominans*. Quæ distinctio heic locum invenit toties, quoties prædium nostrum fructuarium vel serviens fit, vel dominans, mutato scilicet casu secundum verba textus fundamentalis.

Proprietarius
servitutem im-
ponere non
potest.

b) Quæstio est: An servitutem imponere possit Proprietarius fundo fructuario per se & *absque consensu fructuarii*? (nam an *cum*

cum consensu possit; infra audiemus) Negat hoc Ulpianus in nostra Lege; & Triplex hujus prohibitionis ratio ex eo, quod antecederet suppositum, perenta est: I.) Servitutes omnes ratione prædii servientis esse nihil aliud quam defectus liberæ de rebus suis disponendi facultatis atque incommodum, dum alteri prædii commodum quoddam ex re nostra accedit, patam est. vid. *supr. th. I. lit. a*). Quoties nobis quid decedit, alteri vero idem accedit, toties adest alienatio. Alienare nemo potest, nisi qui plenum habet illius rei dominium, de qua quid alienandum est. Dominium plenum non habere proprietarium supra ad *th. II.* monstratum est; ergo nec servitutes eum imponere posse concludimus. II.) Mutua proprietarii & fructuarii obligatio de non deterioranda conditione alterius, imprimis vero proprietarii de non impediendo usufructuario, sed de promovenda potius illius commoditate (vid. *th. III. lit. c*) denegat proprietario hoc jus imponendi servitutem, utpote per cuius impositionem admodum grave onus fructuarii conditioni adjiceretur. Noodt *L. I. cap. XV. p. 570.* *Proprietarius utut fundi dominus sit*, inquit, *ac jus constituenda servitutis a jure domini procedat, recteque possit fundum suum dicere, etiam cum alienus est usufructus*, *L. 25. D. de V. S. non idcirco debet impedire fructuarium utentem, ne deteriores efficiat ejus conditionem L. 15. §. 6. D. de V. S. fr. atque hoc æquum esse ultro omnes fatentur.* III.) Accedit quod talis impositio servitutis a Proprietario facta, fieret contra intentionem constituentis, ad quam tamen strictissime respiciendum esse *th. IV. lit. b*) notavimus. Sed manifestum est tali in casu corrumpi ita usufructum, ut non amplius dici possit *hic usufructus* sed *alius*, cum quilibet defectus statim inducat mutationem, *L. 70. §. 8. D. Quibus mod. V. S. fr. amitt.* Eo magis autem in hoc passu intentio constituentis incorrupta, salva atque immutata permanere debet; quo certius est, primævam & frequentiorum usufructus constitutionem apud Romanos per testamenta & per modum legati factam, & postea demum ad constitutionem inter vivos hoc negotium extensum fuisse. vid. *Illustr. Thomasius in Not. ad Tit. Inst. de V. S. fr. p. 156. §. in not. ad D. Eodem p. 113. sq.* Mirum igitur non est; Romanos voluisse ut ad intentionem constituentis præprimis in Usufructu respiciatur, cum passim in omnibus *Tit. Tit. materia Testamentaria* appareat. quantum favoris roboris

Ratio I.

Ratio II.

Ratio III.

*Additur limitatio
ex L. subseq. 16.*

boris ac inviolabilitatis ipsi tribuerint ultimis voluntatibus. Patet ergo ex dictis hactenus, non posse proprietarium imponere servitutem fundo fructuario; Addenda tamen est ea limitatio, quam fit talis servitus, qua deterior non sit fructuarii conditio, veluti hanc: *Jus sibi non esse alius tollendi*; quæ servitus, in non faciendo consistens, si recte consideratur, a sola pendet proprietate: fructuarius enim, quemadmodum nihil profus mutare in substantia, ita nec alius tollere potest; consequenter nihil ipsi præjudicatur: Proprietarius vero constituens hanc servitutem nihil aliud promittit, quam se non alius tollere velle tunc, quando ususfructus ad proprietatem forsan sit reversurus; nam pendente usufructu per se non potest alius tollere. Quid si vero talem servitutem, quæ fructuarii conditioni noceret, imposuerit proprietatis dominus? Caute distinguebant Romani; utrum hæres, *antequam* legatario possessionem ususfructus præsterit, statim post aditam hæreditatem imposuerit prædio fructuario servitutem; an vero id factum, *post separatam jam actu usufructum* a sua proprietate. *Posteriori casu*, plane nihil egisse censetur proprietarius, cum jus minime habuerit alienandi id, quod pleno jure ad ipsum non pertinet, consequenter, impositio talis *ipso jure nulla erit*. *Priori casu* aliter se res habet; cujus species ita concipienda est: Testator aliquem instituit hæredem, alii vero legavit usufructum fundi Corneliani; is hæres, ante traditam legatario usufructus possessionem (quam necessario & solemniter requiri ex L. 3. pr. D. de *Usufr.* constat) imponit fundo isto Corneliano servitutem; quæritur, an subsistat hæc impositio? Et sane si res consideratur, uti in se est, jure quidem subsistere servitutem, actumque hunc, quemadmodum in casu præcedente, *nullum dici neutiquam posse*, Romana postulat subtilitas; quod sic demonstratur. Qui plenum habet dominium, illius actus alienationis acquisitionis &c. validi sunt & subsistunt; hæres, antequam legatario usufructum tradidit, pleno jure dominus erat, nam proprietatis cum usufructu conjuncta erat, (adhibe quæ *supr. Thef. II.* notav. occasione L. 12. §. 5. D. de *Usufr.*) ergo jure fecit & subsistit id, quodcumque constituit, effectu quod plenum dominium tribuit. Verum enim vero, cum hac ratione hæres, quicquid ipsi placeret, intra hoc tempus adita

Quod si imposuerit servitutem, distinctione respondendum.

ta hereditatis, & tradenda possessionis fructuaria, suscipere alienare possit, per quod deinde constituentis seu testatoris intentio corrumpetur & everteretur; partim legatarii seu futuri usufructuarii conditio deterior redderetur; hinc leges huic scil. usufructuario *actionem ad id quod interest* dedere, iudicisque religioni injungere, ut inspiciat, qualis ante iudicium acceptum fundus fuerit. Sunt verba & Casus Pomponii in *L. 2. D. si usufr. pet.* quam vid. & add. *interpret. Noodt. in c. l. p. 571.*

Thef. VII.

Nec amittere a) servitutem.

Verba Textus.

a) Interdum fit, ut praedium fructuarium sit dominans, ipsique debeantur servitutes, jam ante usumfructum constitutum fundo acquisita. Queritur, an has proprietatis dominus, durante adhuc usufructu amittere, & praedium alterum, quod servit, liberare possit? Negat hoc simpliciter in nostra Lege Ulpianus; militibus rursus pro hoc casu iisdem tribus rationibus, quas paulo ante de prohibita impositione adduximus. Nimirum: Quicquid amittitur id rei toti decedit & alienatur; Alienare domino proprietatis tantum non competit. Si quid amittitur ab eo, quod usufructui inest, conditio fructuarii deterior redditur manifeste, quod rursus est prohibitum, (nisi sit talis servitus, quae non usufructum sed solam concernit proprietatem, *L. 16. D. de Usufr. conf. th. anced. limitatio*; quamque, sicuti libere imponere, ita & libere amittere potest proprietarius.) Denique, si servitutem amittit, evertit intentionem constituentis, qui *hunc* (non alium) usufructum fructuario concessit, prouti nunc est, cum omnibus suis emolumentis, iuribus, commoditatibus &c. aut *alius* fieret, deficiente & amissa tali commoditate. Res igitur clara est. Quid si vero contrarium fiat a proprietario, & hic servitutes amiserit? quemadmodum experiendum erit Usufructuario contra illum? Usufructuarium adversus proprietarium ad vindicandum usufructum sibi debentem instituere posse confessoriam ex *L. 5. pr. §. §. fin. D. si usufr. pet.* aliisque variis textibus colligimus; Hinc,

Proprietarium in praedictum fructuarium servit. amittere non potest.

Quid si amiserit,

C
quia

*An Fructuarus
a prædii servi-
tutis domino
serv. amiss. vi-
dicare possit?*

quia hac actione instituta, fructuarius omnia illa consequi debet, quæcunque vel emolumentorum vel jurium nomine in constituto usufructu veniunt, nemo erit qui dubitet, competere ipsi eandem actionem ad vindicandam servitutem a proprietario, quam rursus consequi debet *per consequentiam vindicati Ususfructus*, (ut verbis utar Noodtii *L. II. cap. XIV. p. 637.*) Hoc vero tantum intelligendum de vindicanda a proprietario ipso servitute; nam longe aliter se res habet, in vindicanda servitute ab ipso prædii servientis domino. Contra hunc usufructuarius confessoriam directo instituire in arte Juris Romani non potest per *L. I. pr. §. I. D. si ususfr. pet.* nec ratio difficilis est, si ea quæ supra ad *Th. II. not.* adhibere volumus; nam quod rei debetur, nemo vindicare, vel (ut clarius loquamur) *suam dicere* potest, nisi rerum domini; Totius autem rei dominus est, proprietarius, licet usufructus alienus sit. *L. 25. D. de V. S.* ergo & solus quod fundo usufructuario debetur vindicare potest; quod & intendit Ulpianus in *L. 2. §. I. D. si servitus vindic.* *Hæc autem in rem actio confessoria*, ait, *nulli alii quam domino fundi competit, servitutem enim nemo vindicare potest, quam is, qui dominium in fundo vicino habet, cui servitutem dicit deberi.* Interim, si forsitan experiri vellet usufructuarius contra prædii servientis dominum ex accidente quadam necessitate, hoc aliter efficere non potest, quam indirecte, hoc est, usufructum vindicando, quod ipsi licet per *L. I. pr. §. I. D. si ususfr. pet.* modo citatas: directe vero, hoc est, tanquam qualitatem rei suæ coherentem, nunquam vindicare potest servitutem; nisi a Proprietario ad id constitutus sit, adeoque procuratorio nomine agat. Et hunc in modum conciliandi sunt textus citati cum *L. unic. §. 4. D. de Remissionibus*, ubi Ulpianus expresse scribit, *Et fructuario vindicandarum servitutum jus esse, secundum quod opus novum nunciare poterit vicino*: Ita enim, ut accipiantur verba, idem JCrus vult & explicat in *L. I. §. ult. D. de Nov. oper. nunciat.* Conf. de hac re Gothofredi *not. ad dd. LL. M. A. Galvanus*, illustris Jurium Roman. interpres, in *Tr. de Usufructu cap. 36. G. Noodt. L. II. cap. XV. per totum*, ubi in fine etiam loca Cujacii aliter de hoc passu sentientis deprehenduntur.

Thef. VIII.

Thesis VIII.

Acquirere plane servitutem eum posse, etiam invito Usufructuario a), Julianis scripsit. Verba Textus.

a) Supra ostensum est, quid de melioratione vel a proprietario vel a fructuario suscipienda dispositum sit. Et quidem, quod ad iura, proprietario nullo modo est prohibita. Melioratio, quod ad iura, proprietario nullo modo est prohibita.

Melioratione ob hanc sine dubio rationem, quia non praesumitur adeo liberalem fore proprietarium, ut meliorationi in re sua studeat, durante adhuc separatione fructuaria, quippe & illud, quicquid melioratum sit & additum, commoditati deinde fructuarii inserviret. Sed haec tantum de corporali mutatione in melius intelligenda; nam in incorporali melioratione adjectioneque jurium cessare istam rationem, palam est; & primo ideo, quia, acquisita servitute praediali, fundo meo nihil corporeum adjicitur, quod corruptioni & attritioni usus obnoxium esset, uti v. g. aedificia: Secundo, quia fundi superficies non afficitur, ut fructuarii conditio deterior per istud reddi possit; quae etiam causa est, ut acquisitio fieri possit etiam invito fructuario, quippe cui nihil interest. Affirmat itaque lex nostra, fieri posse per proprietarium, fundi sui meliorationem acquirendo servitutem praedialem, tanquam qualitatem fundi: & hoc quidem fluit rursus ex Jure domini, vi cujus fundum suum dicere, eidemque tales qualitates adicere libere potest, quae legi fructuariae non sunt noxiae. Nec teneretur Proprietarius [licet alias ad removenda omnia ea, per quae in commodior fieret Usufructus, obligatus sit, L. 19. §. 1. D. de Usufr. & omnia adminicula praebere debeat L. 1. §. 1. D. si usufr. pet.] talem servitutem noviter & intra tempus constituti ususfructus acquisitionem usufructuario concedere, quod colligitur ex L. cit. §. 4. D. Eod. cujus ultima verba huc spectant, scil. *novas servitutes fructuario non esse praestandas, licet cum aliquo incommodo fruatur sine illis.* Rationem hujus dat Lex §. 4. D. de Usufr. ubi Ulpianus, de accessione insulae agens, ita denique subscribit: *Nam ubi latitet incrementum, & usufructus augetur; ubi autem NB. apparet separatam, fructuario non accedit.* Alit apparet sane in hoc casu separatam, nam

Etiam invito fructuario.

nam servitus noviter acquisita, tempore constituti ususfructus nondum adfuerat, hinc prætere illam fructuarius non potest. Denique & hanc ex hactenus dictis subjungere possumus conclusionem; nimirum posse proprietarium servitutem ita acquisitam, invito fructuario rursus amittere, contra assertum universale theos antecedentis; quæ exceptio tamen a regula non eget ulteriori demonstratione.

Thef. IX.

Verba Textus.

Quibus consequenter a) fructuarius quidem acquirere fundo servitutem non potest b).

Quod jure domini licet proprietario, illud consequenter non licet fructuario.

a) Consequentia ex ipso textu non adeo clare patet; sed ex antecedente potius explicatione petenda erit. Diximus, proprietarium fundo suo qualitatem adicere posse; dependere hoc a jure dominii, vi cujus *fundum suum esse ait*: servitutem esse qualitatem fundi separabilem, & per quam deterior non redditur conditio fructuarii; hinc libere eandem acquirere proprietarium, invito etiam illo. arg. *L. 16. D. de Usufr. &c.* Quid in fructuario? Dominus non est; fundum suum esse non ait; consequenter eidem non acquirit. En consequentiam Ulpiani!

Rei acquirere nequit fructuarius.

b) Simpliciter quilibet acquirere potest, qui libertate sua gaudet; Igitur & Usufructuarius: Nec solum res corporales, sed incorporales quoque acquirendi facultas ipsi sit, necesse est, alias enim hunc ipsum usumfructum, quem tenet, acquirere non potuisset. Verum de hoc sermo non est; Quæritur potius, an fructuarius talem rem incorporalem, quæ *immobili rei inhaeret*, qualis servitus prædialis est, per se acquirere possit, licet prædium cui deinde inhaeret, ad alium spectet? Videtur affirmari id posse, ob ea, quæ supra scripsimus Th. IV. lit. d) occasione *L. 13. §. 4. D. de Usufr.* in hoc textu enim fructuario permittitur meliorare fundum dummodo melioratio & rei & conditioni proprietarii sit conveniens. Ast manifestum est, acquisitionem servitutum esse talem meliorationem, quæ non potest non esse & utilis cuilibet fundo, & grata cuivis proprietario. Hinc facile quis argumentari posset: Quæ-

Quæcunque melioratio in se pure est proficua, eam suscipere potest quilibet fructuarius; atqui acquisitio servitutum est talis &c. Ergo &c. Sed denegatur tamen hæc facultas fructuario in Lege nostra; quid ergo dicendum? Rursus ad prius dicta recurrendum, & subsumentum; Quæcunque melioratio in acquisitione consistit, & talis est, ut rei qualitas quædam per eandem adjiciatur; illam nemo suscipere potest, quam rei dominus, qui fundum suum dicere potest. Talis est Proprietarius; non vero fructuarius. Res itaque salva est. Annon vero id fieri potest procuratorio nomine? Non dubitamus ob argum. *L. 1. §. ult. D. de Nov. oper. nunc.* Verum ponamus, fructuarium pro se & inscio proprietatis domino acquisivisse servitutum, ita, ut prædii vicini dominus patiatu fructuarium per fundum suum ambulare, ex fonte suo aquam haurire, &c. Sane hoc casu nihil aliud actum esse censendum, quam quod fructuarius sibi soli speciale quoddam beneficium ac privilegium personale acquisiverit; cujus natura postulat, ut finito usufructu, etiam extingatur privilegium, & nequiquam ad successorem sive proprietarium transeat, quippe non rei, sed personæ datum. Ejusmodi casus deprehenduntur in *L. 4. in fin. & L. penult. D. de Servit. præd. rust.* cum quibus conf. *L. 1. §. 43. D. de aqua cottid. it. L. 68. §. 196. D. de Reg. J.*

Quia acquisitio rei supponit Rei dominium.

Si acquisivit,

Jus personale tantum acquisivisse censetur.

Thef. X.

Retinere a) autem potest b).

a) Constituto usufructu, eoque tradito ac præstito a Proprietario, non solum omnes fructus ex substantia percipiendos fructuarium accipere; verum etiam omnia illa jura ac emolumenta, per quæ commodior fit usufructus, satis superque probatum est. Huc servitutes quoque pertinere, omnes fatebuntur. Has igitur tenet, easque exercet eodem modo, quo Constituens illas exercuisset (nam si aliter uteretur servitute, viamque per vicinum fundum prætenderet, cum iter tantum debeatur, salva erit fundi servientis domino Negatoria contra dominum dominantis h. e. Proprietarium *L. 11. D. Qu. serv. amitt. & arg. L. 2. D. Si serv. vind.* cui deinde tenebitur fructuarius non boni viri arbitrato utens, ex stipu-

Verba Textus.

Per usum fructuarii servitutes proprietario retinentur eodem vigore, ac si ipse usus fuisset.

stipulata satisfactione.) Neque prædii servientis dominus impedire debet fructuarium, quo minus utatur fruatur, etiam si non sit dominus dominantis, *L. 1. pr. D. Si usufr. petat.* 1) quia idem est, sive ipse dominus utatur fruatur, sive id fiat ejus nomine per alium *L. 5. § L. 20. seqq. D. Qu. serv. amitt.* 2) quia natura servitutis prædialis non vult, ut respiciatur ad personam, quæ utitur fruique hac vel illa servitute, sed ad rem & prædium adeoque cujus est prædii dominantis utilitas, ejus quoque est servitutis exercitium. Ex quo ultimo hæc quoque quoque fuit conclusio, quod nimis proprietatis dominus, durante usufructu, servitute suo prædio debitam, separatim exercere non possit, licet servitutis ipse dominus recte dicatur; nam quod per alium exercet, ipse rursus exercere eodem actu non potest, alias & prædio & personæ serviret prædium serviens, cum tantum prædio deberet servitute.

Fructuarium non solum potest sed & debet retinere servitutes.

b) Non solum *posse* retinere, sed & *debere* necessario, verba proxime sequentia docent; imo & natura negotii ipsius hoc postulat. Nam cum omnis fructus percipiendi facultas demta proprietario per constitutum usufructum; servitus vero eum in finem acquisita sit, ut illi commodum inde accedat, qui utitur fruatur prædio dominante; sane servitutem exercitium suspenderetur, consequenter omnes facile amitterentur (quod tamen illum, qui usufructum constituit, minime voluisse præsumitur) nisi fructuarii officio illud injungeretur, ut hæc jura teneret salva ac tueretur proprietario, *L. 1. §. ult. & L. 2. D. Usufr. qu. cav.* cujus conditio alias, restituito usufructu & ad proprietatem revertente, maxime deterior appareret, quod satisfactioni a fructuario præstita e diametro contrarium esset. Ex quibus porro concludimus, quod etiam sola commoditas usufructuarium non excuset, quo minus servitute prædio fructuario debita uti poterit. Verbi gratia: Si fructuarium prædium aliquod vicinum haberet, quod plene & proprie ad ipsum pertinet, & per quod, tanquam *primum*, via ipsi commodior pateret ad fundum *medium* fructuarium, quam per *ultimum* fundum vicinum servientem; (qui casus non plane abfirmis illi, qui continetur in *L. 15. D. Qu. serv. amitt.*) quæritur: An tali casu, fructuarium, commoditati suæ consulturus, potius per suum prædium

Nec sola eum commoditas excuset,

prædium primum ad fundum medium fructuarium continuo ire agere possit, quam ordinaria via, per fundum ultimum servientem uti? & respondemus; quoniam ipse proprietarius, durante usufructu, servitutes prædio fructuario debitas, exercere non potest; usufructuarius vero, sua commodiori via ad fundum fructuarium utendo, non uteretur per tempus amissioni destinatum servitute ordinaria, qua deinde amissa proprietarii conditio deterior redderetur; palam est, teneri tali in casu fructuarium, cum sola ipsius commoditas non debeat nocere conditioni proprietarii. Aliud esset, si necessitas quædam interveniret, quæ impediret, quo minus uti posset & exercere servitutes; nam necessarium impedimentum, ubi nulla profus concurrit culpa, amissioni locum non dare ex *L. 14. D. quemadm. serv. amitt.* & *L. 34. §. 1. D. de serv. Pr. rusi.* constat.

Thef. XI.

Et si forte, non utente fructuario *a*), fuerint amissæ *b*), hoc quoque nomine tenebitur *c*).

a) Quia per usum fructuarii servitutes retinentur proprietario, itaque eidem negligentia ejus nocet & dominus serviens eas præscribere potest; nec exceptio proprietarii tunc valet, si forsan alterius negligentiam sibi nocere non posse dicat; Quod enim quis per alium facit, ipse fecisse censendus; Quod quis per alium neglexit, ipse neglexisse putandus.

b) Inter reliquos modos, quibus servitutes amitti possunt & finiantur, usus intermissio quoque deprehenditur; adeoque si fructuarium (vel alius quicumque utitur, vel uti debet) non observat istud tempus a Lege ad amissionem definitum, præscriptio illius, qui dominus est prædii servientis, locum habet. Differentiam tamen plurimum Dd. adstruere volunt inter servitutum urbanarum præscriptionem & servitutum rusticarum; & quidem ob *Legg. 6. 7. 32. §. 1. D. de serv. pr. urb.* an recte, vel solummodo ob male intellectam

lectam legem Scriboniam, disputat G. Beyerus in *Del. Juris Civ. ad Pand. Tit. de S. P. U. n. g. § 9 lit. d. in not.* conf. J. Rævardus in *libr. sing. ad L. Scriboniam*. Cæterum, non obstante tali exceptione, manet salva regula; finiri servitutes nonusu per tempus lege definitum; quod, quantum antiquitas fuerit, & deinde per correctionem Justiniani extensum, ex *L. 13. C. de Servit. constat*. Tres tamen potissimum deprehendimus in Jure Pand. limitationes: Unam in *L. 14. D. Qu. serv. amitt. & L. 34. §. 1. D. de Serv. pr. rust.* quando scilicet legitimum adfuit impedimentum in utendo, quod efficit, ut præscriptio uti non valenti non currat. Alteram, in *L. 7. D. quemadm. serv. amitt.* quo casu duplicatur tempus ad amissionem alias constitutum, si usus servitutum est discontinuus. Tertiam denique in *L. 4. D. eod.* ubi, vel quia raro ad sepulcrum iter fit; vel quia singularis locorum religiosorum favor conspicitur, ejusmodi servitutem non-utendo non extinguitur, dispositum est.

Qua actione
teneatur usufru-
tuarius.

Duplex conside-
randus casus.

Ad quid teneatur
in priori
casu.

c) Quia fructuarius necessario uti debet servitutibus prædio fructuario debitis, ne intereant hæc jura; per se manifestum est & Lex vult, si ita negligens fuerit, ut ejus culpa & non-usu amittantur, eum proprietario hoc nomine teneri. Qua actione? Existimamus ad duplicem heic respiciendum esse casum; *Vel enim amissio & defectus servitutum proprietario apparet, vivente adhuc fructuario & durante usufructu: Vel extincta hac servitute personali seu usufructu finito.* Utroque casu, ex quo fundamento proprietario agendum sit adversus tam negligentem fructuarium, distincte tradit Ulpianus in *L. 1. §. 6. D. Usufr. qu. cav.* *Habet, inquit, stipulatio ista duas causas: unam si aliter quis utatur, quam vir bonus arbitrabitur; aliam de usufructu restituendo, quarum prior statim committetur, quam aliter fuerit usus, & sæpius committetur; sequens committetur finito usufructu.* Ex stipulata igitur cautione usufructuaria suam desumit actionem contra fructuarium proprietorius; nam, quod priorem casum attinet, nemo negabit, eum fructuarium, qui servitutes prædio debitas amittit, non uti quemadmodum bonus paterfamilias, vel boni viri arbitratu; adeoque ex primo capite cautionis eum teneri. Verum ex his non apparet, ad quid? De hoc nunc videbimus. Dicitur est, quemque fructuarium uti frui debere *eum in modum*, quem observasset quilibet bonus

nas paterfamilias; Quoties igitur hæc phrasis per modum uti simpliciter, in variis Legibus v. g. in *L. 9. §. fin. L. 15. §. 3. D. de usufr.* &c. obvia, deprehenditur, toties nihil aliud exprimit ea, quam ita uti, quemadmodum bonus paterfamilias uteretur, quod & Paulus innuit *L. 1. sent. tit. 19. §. 3. §. Lib. 3. sent. tit. 8. §. 30.* Ex his autem factum est, ut nonnulli Interpretes existimarent, posse proprietarium fructuario, si servitutes amiserit, adeoque non per modum usus fuerit, totum usumfructum adimere, & quidem ob textum *§. 3. Inst. de Usufr.* in quo hæc leguntur verba: *Finitur autem ususfructus morte fructuarii & duabus capitibus deminutionibus maxima & media, & non utendo per modum & tempus: que omnia nostra statuit constitutio.* Ita enim argumentati sunt: Ille, qui non per modum utitur, amittit usumfructum; fructuarius, servitutes non-utendo amittens, non utitur per modum; ergo amittit usumfructum. Sed tantum abest, ut hoc concedamus, quia potius credamus, Romanos nunquam tam duros fuisse, ut quamlibet negligentiam statim amissione totius punirent; multo minus Justinianum, quippe qui dicta constitutione (quæ continetur in *L. 16. C. de Usufr.*) usufructuario potius succurrere voluit, tempus ad amissionem ususfructus antiquitus requisitum extendendo & prolongando. conf. *L. penult. Cod. de Servit.* Alia igitur debet esse interpretatio textus *§. 3. Inst. de Usufr.* Sed Quænam? Forsan hæc: 1.) Non dicit Imperator, finiri usumfructum non utendo sola aliqua parte, v. g. servitutibus, sed non-usu ususfructus *Totius & Universi.* 2.) Non vult, ut finiatur simpliciter non utendo per modum, sed *per modum & tempus simul.* 3.) Ad modum tantum per se parum respexisse Imperatorem, sequentia indicant verba: *Que omnia nostra statuit Constitutio*, scil. *d. L. 16. Cod. de Usufr.* nam ibi solum de tempore disposuit, & jus antiquum, quod biennium & annale tempus ad præscriptionem servitutum statuerat, corrigere voluit. 4.) Sermo in *§. 3. Inst.* expresse est de jure quodam novo & correcto, cujus dispositio non facit ad explicationem juris antiqui Digesti, cujus farinae est textus noster fundamentalis *§. fin. L. 15.* Non igitur solutus fuit (ad minimum ante tempora Justiniani) ususfructus penitus tolli non utendo per modum; Patet hoc I.) ex Paul. *sent. L. 5. tit. 8. §. 31. §. 36.* ubi inter cæteras formas, quibus ususfructus extinguebatur, hanc minime numerat. II.) ex argum. *L. 14. §. 25. D. Quib. mod. usufr.* ubi usufructuarius,

Sensus §. 3. Inst. de Usufr. sic explicatur.

Ob amissionem servitutem fructuarius non toto usufructu privandus est.

D

certa

certa parte per tempus definitum non utendo, non totum amittit usumfructum, sed illam ipsam tantum partem. III.) ex verbis supra cit. L. 1. §. 6. D. usufr. qu. cav. Et sepius committetur, scilicet stipulario, quando fructuarius non uteretur per modum vel arbitratu boni viri & patrisfamilias; nam si statim totus ususfructus tolleretur ob quamvis deteriorationem, actio ex stipulatu contra fructuarium reiterari non posset. Applicemus nunc hæc ad amissionem servitutis prædialis a fructuario factam. Consideremus servitutem, tanquam partem totius ususfructus. De parte ususfructus non utendo amissa intelleximus dispositionem LL. 14. §. 25. D. quib. mod. usufr. &c. nimirum illam partem amittere fructuarium. qua non usus est, eamque revertere ad proprietatem. Dices, hæc minime quadrare, cum amissa servitus non recidat ad proprietatem, sed a Vicino prædio præscribatur? Sed respondemus, licet istam partem a fructuario amissam non recipiat, nec recipere possit proprietarius, attamen salva manet ejus actio ex stipulata cautione & quidem ex capite priori, ad æstimationem hujus juris amissi. arg. L. 1. §. ult. D. Usufr. qu. cav. & ad id, quod hoc nomine interest, ne ejus conditio deterior redderetur. Saltem privare toto usufructu non potest proprietarius fructuarium ob amissam servitutem, arg. cit. L. 1. §. 4. §. 5. quod & satis in hæc tenus dictis probasse existimamus. conf. imprimis Joh. Voetius Comment. ad Dig. Tit. quib. mod. usufr. l. usufr. am. num. 5. Noodt cit. Tr. L. 2. cap. 9. per tot. Quid si vero (ut ad alterum denique casum accedamus) servitus a fructuario amissa & neglecta non prius proprietario appareat, quam eo demum tempore, cum ususfructus jam finitus & restituendus sit? Locum heic habet, uti supra dictum est, caput alterum cautionis usufructuariæ; Cavet enim fructuarius non solum, se boni viri arbitratu usurum, sed etiam restitutum, cum usufructus ad eum pertinere desinet, L. 1. pr. Usufr. qu. cav. Restituere autem debet usumfructum integrum, prout fuerat ante acceptum judicium nec deterioratum & mutilatum; quis autem dicet integrum eum, de quo servitutes debite sunt sublata & amissa? ad quid ergo tenebitur tali casu fructuarius (vel si morte hujus finitus sit ususfructus, ejus scilicet hæredes?) Amissum restituere non potest, præscriptum enim illud est a prædii servientis domino. Res sine dubio ad æstimationem rursus redibit,

Ad quid tentatur in posteriori casu.

redibit, uti colligitur ex *L. 1. §. 7. D. Us. qu. cav.* quæ judicis religioni merito relinquitur. arg. *L. 2. D. si usufr. pet.*

Thef. XII.

Proprietatis dominus ne quidem consentiente fructuario servitutem imponere potest a). Verba Textus.

a) Hæc dispositio adeo difficilem habet rationem, ut nonnulli ex perfectissimis Juris interpretibus de ejus sublimitate, mirabilitate, ininvestigabilitate ac spinositate conquesti, suam in hoc passu ignorantiam fateri, quam Ulpianum alicujus contradictionis & peccati contra regulas æquitatis & reliqua juris principia accusare maluerint. vid. Curt. in *L. pen. D. de pact. n. 37.* Pinellus ad *L. 1. C. de bon. mat.* Brunnemannus ad *b. L. 15. n. 4.* Stryck. in *Us. mod. §. VII. in fin.* Interim tamen non desunt Viri subtilissimi, qui etiam heic non patiuntur, ut quid Jcto noceat, sed potius hanc dispositionem in Juris Rom. principiis optime fundatam esse, sibi aliisque persuadent; inter quos præter Donellum *L. 10. c. 11.* etiam sæpe laud. Noodtius cit. *Tr. L. 1. c. XV.* Priusquam vero ad hujus sententiam exponendam nos accingimus, incidenter præmonendum est, nos plane non posse approbare illorum opinionem, qui, certa quadam interpunctione adhibita, se nodum hunc solvisse sibi blandiuntur; Ita nimirum legunt verba textus: *Proprietatis dominus servitutem imponere potest, NB. ne quidem consentiente fructuario*; h. e. licet non consentiat fructuarius. Sed quam parum solatii ex hac inventione colligendum, vel saltem exinde apparet, quia talis deinde dispositio rursus & communibus Juris principiis; & ipsi textui ejusdemque verbis anterioribus contradiceret; ibi enim expresse & simpliciter negatur, quod Proprietarius servitutem imponere possit, heic vero idem rursus simpliciter affirmaretur. Taceamus inconvenientiam textus mox insequentis 17. (qui est ex eodem *Lib. 18.* ad Sabinum de promta ex quo *L. nostra 15.*) ubi talis facultas proprietario tantummodo conceditur, ex speciali erga religionem favore. conf. *que ad Th. VI. lit. b) not.* Mittamus igitur hæc, cum profus nihil ad textus

Mira est hæc Jur. Rom. dispositio.

Interpunctione difficultas non superatur.

Noodtii sententia proponitur.

hujus illustrationem faciant; & videamus potius, quid de hac re sentiat Noodtius, qui reliquos complectitur, sine dubio novissimus est & quoad subtilitatem interpres omni exceptione major. Hic. c. l. p. 570. ita scribit: *Illud durius videtur quod porro ait Ulpianus d. l. 15. §. ult. Proprietatis dominus ne quidem consentiente fructuario, servitutum imponere potest. Adeo non ferunt hoc Eruditissimi juris interpretes, quin putant Ulpiano malam nocuisse manum, nec interim sunt contenti uno medicina genere. At, meo judicio, poterunt parcere supervacua emendationi. Habet enim hec Ulpiani definitio rationem juris non insubtilem: ea ratio est. Quod prædit Servitutus est prædii qualitas, quam, si nocitura sit constituto jam usufructui, non potest dominus prædio fructuario imponere: neque invito fructuario; quia non habet plenam proprietatem: neque consentiente; quia nihil facit consensus non habentis prædii proprietatem, neque solidam eo modo facientis, quamdiu retinet usumfructum ab ea separatam. Optime Prudentius, Hamartigenia:*

*Jus varium non est plenum: quia non habet alter
Quicquid dispar habet: cumulum discretio carpit.*

Putat igitur Noodtius, ideo imprimis hanc dispositionem in subtilitate Romana esse fundatam, quia 1.) nemo nisi plenus dominus potest rei qualitatem adjicere; qualis non est proprietarius: 2.) quia proprietarius non fit plenus dominus per consensum fructuarii, nam hic retinet suum usumfructum; adeoque defectus nihilominus manet, secundum ea quæ supr. ad *Th. II. in pr.* jam fundamenti loco supposuimus: Concludit denique, impositionem servitutis non valere, accedente licet consensu fructuarii. Hanc suam sententiam ab reliquis objectionibus liberat, dum paulo post ita scribit: *Aliquis dicat, posse fructuarium juri suo renuntiare vel in totum vel pro parte: Sed cum consentit domino imponenti servitutum, recedere ab usufructu, quatenus est contraria usufructui servitutus, quomodo consentiens creditor pignoris venditioni, amittit pignus. Sed vereor ne non procedat hoc argumentum: Imo arbitrari esse tale pactum ad hoc inutile, ut proprietario fiat jus constituenda servitutis. id vel inde intelligitur: quod ut dicat fructuarium, se consentire impositioni servitutis; ob id non facit domini plenam proprietatem:*

Objectionem primam ipse Noodtius solvit.

non

non enim hoc pacto perit ususfructus, neque eo solida fit proprietates, quia eam sic solidam facere non potuit, servantibus formam juris, quo ususfructus certis finitur modis: inter quos est in jure Cessio domino proprietatis facta, pactum conventum non est. Nil facit argumentum desumptum a consensu creditoris hypotheca alienationi consentientis; tollitur enim hypotheca nudo consensu; sicut eo constituitur. Sed ususfructus habet modos certos, quibus constituitur & finitur, inter quos nuda pactione non est: ut dixi. Requirit igitur Noodrius Cessionem, si proprietario jus esse debeat ad constituendam servitutem; talem vero non apparere in fructuario ad servitutis impositionem consentiente, sed tantum pactionem nudam palam est: ideo & objectionem de pignore cum consensu creditoris vendendo huc non pertinere existimat. Ad aliam deinde objectionem ex subsequente L. 16. desumptam (ubi dicitur, qua deterior conditio fructuarii non fiat, licere proprietario servitutem fundo imponere: ex quo concludi forsitan possit; ergo per illud, in quod consentit fructuarius, ejus non fit deterior conditio) ita respondet Noodrius: Loqui ibidem Jurisconsultum de tali servitute, quemadmodum allatum exemplum testatur, quæ ad proprietatem quidem respicit, sed ad ususfructum non pertingit, quod bene distinguendum, vid. annot. ad Th. VI. lit. b) nam si servitus & proprietatem & ususfructum afficit, tum, si interveniat fructuarii consensus, si non interveniat, non posse eam a proprietario imponi fundo fructuario. Et sane speciosius ad defendendam Ulpiani dispositionem nihil expectari potest. Addamus & nos unam adhuc objectionem, eandemque ex Noodrii nostri principiis resolvamus. Suppeditat istam Stryckius in *Uf. mod. c. l.* & quidem ex L. 4. §. 12. D. de doli mali & metus excepti. ubi Ulpianus expressis verbis ait: *Subsistere venditionem, si proprietarius fundum volente fructuario vendiderit.* Quapropter facile quis ita argumentari posset: Cuicumque comperit majus, illi etiam competit minus: Proprietario competit majus, h. e. vendere cum consensu fructuarii; Ergo etiam imponere servitutem cum consensu ejusdem; quod palam minus est. Sed respondemus ex Noodrii regulis: Ubi apparet Cessio totalis, ibi incipit dominium plenum proprietarii; atqui in consensu de alienanda tota re. v. gr. vendenda, apparet totalis Cessio a fructuario

Nec non alteram.

Tertia additur & resolvitur.

rio facta, ergo incipit tunc proprietarii dominium plenum, quod ipsi alienandi facultatem tribuit. At apparetne hoc in consensu de imponenda servitute? nonne retinet nihilominus fructuarius suum usumfructum? Sane proprietarii dominium, etiamsi hic consensus se exserat, tamen manet imperfectum, minus plenum, consequenter insufficiente ad alienandum, &c. Parum affuit (ut verum fateamur) quin ob heic allata Noodtio assensum praeiuf-
 semus plenissimum. Verum enim vero, (praeter ea, quae Noodtio, ubi de creditore in venditionem pignoris consentiente loquitur, facile opponere possemus) adhuc duo praecipua dubia restant, quae nobis persuadent, esse nihilominus aliquid in hac Ulpiani dispositione, quod reliquis Juris Romani principiis aliquatenus contradicit, adeo, ut vix ulla subtilitas ad ea concilianda sufficiat. *Primo* enim manifeste apparet, ludere Noodtrium cum vocabulis *Consensus & Cessionis*, sibi quae ad partialem aliquam alienationem, partialem non sufficere cessionem imaginatur. Nos vero dicimus, ubique in Jure Romano id observari, quoties unius rei condominia occurrunt, & ab illa re pars tantum alienanda est, toties nunquam requiri plenariam cessionem sed tantum partialem; h. e. consensum ad alienationem partis necessarium. Paret hoc ex *L. 2. D. de Servitutibus*, ubi quidem unus ex dominis communis praedii servitutem imponere prohibetur, ne utique vero si alter in impositionem consentit. Neque etiam ideo alterius domini plena cessio requiritur. Dices forsitan, distinguendum esse casum, ubi condomini simul imponunt servitutem, qualis est casus *L. 2. cit.* non de illo, ubi unus ad alterius actum consensu suo tantum accedit, qualis casus heic est de usufructuario ad proprietarii impositionem consensu suo accedente. At respondemus, ergo se aperte exserit lus in vocabulo Consensus: Sive enim co-impono (ut ita loquar) sive per consensum & renunciationem mei juris, tantum juris alteri tribuo, quantum ad actum suum confirmandum necessarium est, unum forsitan, idemque erit in effectu; licet Romani passi non fuerint, ut de fructuario praedicetur, illum imponere servitutem vel fundo qualitatem adicere posse, quia hic effectus tantum ipsi, qui dominium habet tribuitur, v. g. Proprietario. vid. supr. *Tb. IX. lit. a*). Quid si ergo

Subtili interpretationi Noodtrii duo tamen maxima obstant dubia.

Primum,

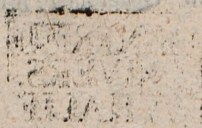
si ergo dicamus? consentiente fructuario in proprietarii impositionem, revera deinde plenum dominum imponere servitutem, quia usufructuarius & proprietarius simul dominum plenum representant. Uterque consentit in hoc Jus alteri Tertio concedendum; Uterque aliquid de jure suo in favorem Tertii remittit: Quis erit, qui prohibebit talem impositionem? Non dominus futuri prædii dominantis; hic enim impositionem petit, & hujus utilitas per acquisitionem servitutis augetur. Non Proprietarius; hic enim pronus est ad impositionem, dummodo fructuarius consentiret. Non Fructuarius; quia hic quoque consentit. Non Judex; quia quilibet liber est rerum suarum moderator & arbiter, adeo, ut in tantum juri pro se introducto renunciare possit, quantum nulli Tertio id præjudicat. Quis ergo? Deinde, dices forsitan & argumentaberis ulterius pro defendendo Noodtio, ex *L. 165. D. de R. J.* Si ille, qui per se alienare nequit, nec alii alienanti consensu suo accedere potest; sequitur, quod & usufructuarii consensus ad proprietarii impositionem accedens nihil faciat: Atqui verum est prius, ergo & posterius. Sed respondeamus cum Gothofredo in *Comm. ad b. L. sermonem ibidem non esse de tali impedimento Consensus*, quod ex qualitate rei proficiscitur, sed ex qualitate personæ, cui vel ætas, vel rationis defectus, vel aliud quoddam obstaculum resistit, quo minus consentire possit; Adeoque & hoc argumentum nihil huc facere credimus. Sed accedamus denique ad *Alterum dubium*: ad quod ansa nobis data est per ea, quæ Celeberrimus Auctor *Bibl. Hall. P. XXXIII. p. 193. in Extract. Opp. Noodtii* adduxit. Nimirum urget præprimis Noodtius (quemadmodum id jam monstratum est) *Cessionem*, ad servandam juris formam; sibi que fingit, impossibile esse ut Proprietarius possit fieri capax ad alienandam partem, nisi ea adsit; cum speciale pactum ad hoc non sufficiat. Sed ostendit laud. Auctor, quod, licet pactum, secundum Jurisprudentiam Romanam, heic simpliciter non sit admittendum; tamen ideo non statim ad omnimodam cessionem confugiendum sit. *Supereest adhuc NB Stipulatio*; per quam tantum Juris valide concedere & transmittere potest fructuarius, quantum ad alienandam partem proprietario necesse est. Quapropter, si istud negotium, quo

Secundum.

*Praxis videt
subtilitatem.*

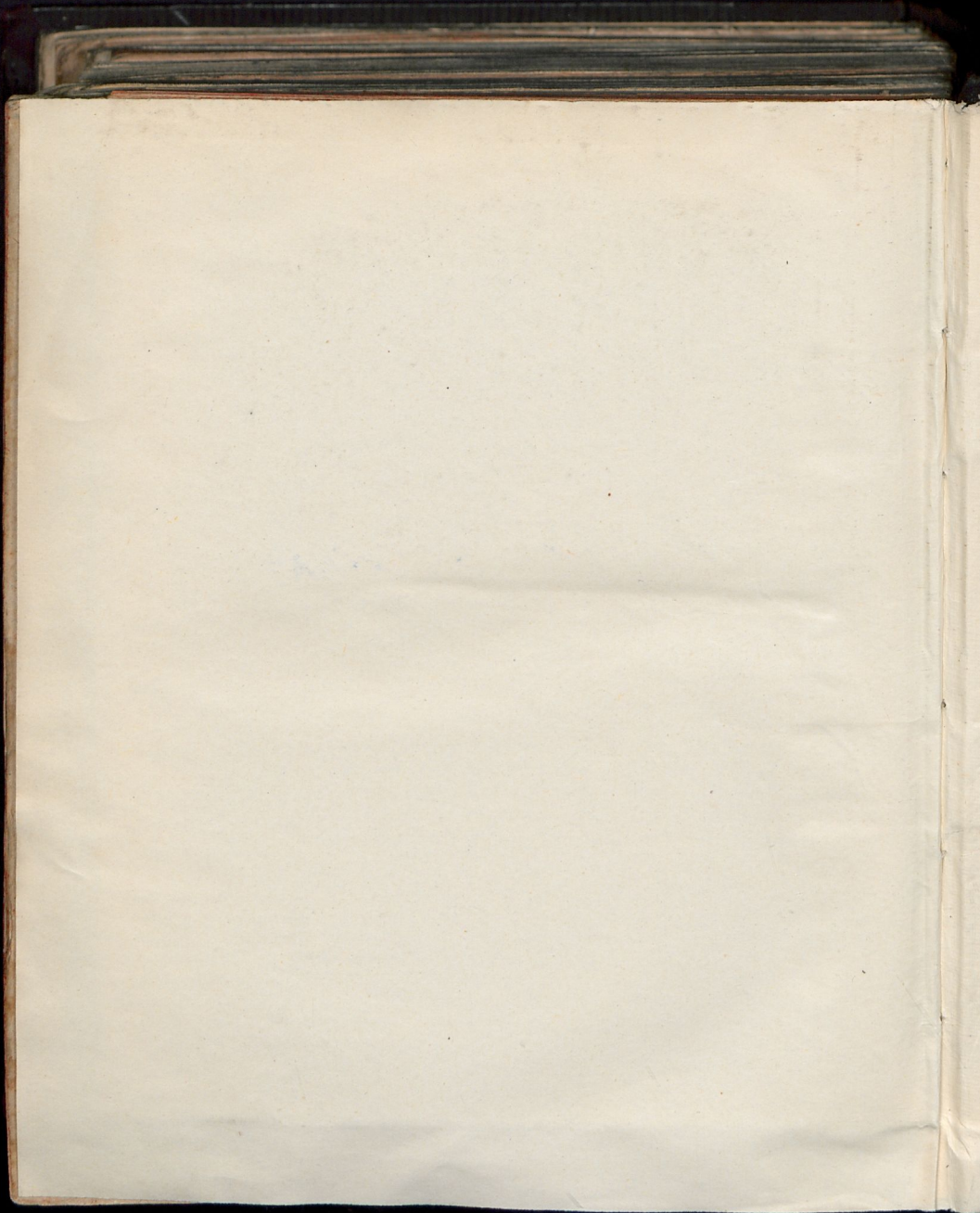
quo proprietarius a fructuario consensum de libera impositione
servitutis exposcit, per modum stipulationis concipitur, quis est
qui dubitet? valide illud subsistere, salvo etiam Jure usufructua-
rio, h. e. ita, ut necesse non sit totum Usufructum solvere,
& ad proprietarium per totalem Cessionem transmittere. De
cætero verum id quidem est, quod Brunnemannus, Strykius,
aliique fatentur, frustra, quoad praxin hodiernam, quemlibet se
cruciare circa hanc subtilitatem; cum Mores nostri doceant,
consentiente fructuario, proprietarium omnia in fundo suo fa-
cere posse, quæcunque ipsi placebunt; Adeoque hanc Legem
Romanam vel profus abrogatam, vid. Grœnvegen, LL. abrog.
ad L. 15. D. de Usufr. n. 3. vel nunquam fuisse receptam.
vid. Schilter. Exerc. XVII. per tot. imprimis vero
th. 44. 45. & 46.

F I N I S.

Altdorf, Diss., 1719

ULB Halle
004 548 175

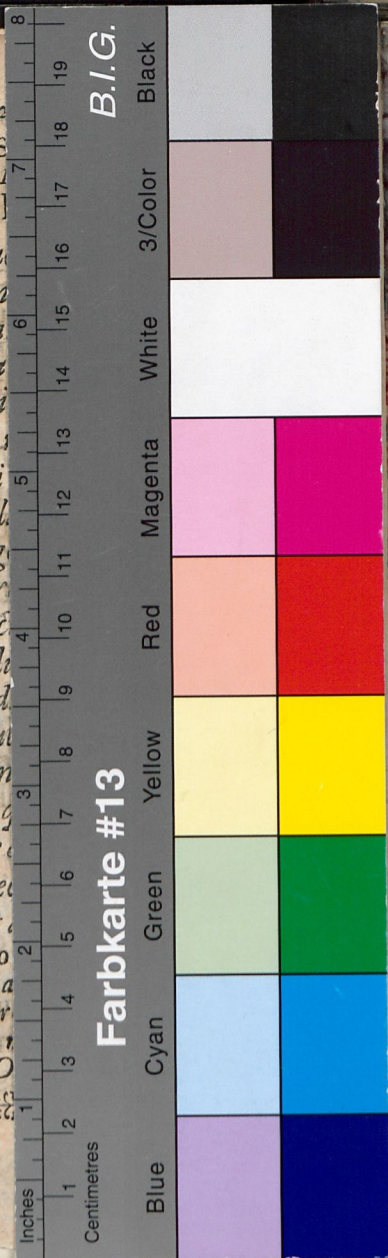
3

f

Sb.

B.I.G.

Farbkarte #13

9
Pri. 8. März. 4.
Q. D. B. V. 1712 2

SERVITVS IN SERVITVTE

SIVE

DISPOSITIO LEGIS XV. §. VLT. DIG.
DE VSVFRVCTV ETC.

EX JVRE CIVILI ROMANO EXPLICATA

ET

141
MAGNIFICI
JCTORVM ORDINIS
CONSENSV

PRO LICENTIA
SVMMOS IN VTROQVE JVRE
HONORES

IMPETRANDI

PVBLICAE DISQVSSIONI
SVBMISSA

D. XX. JVNII, A. O. R. MDCCXIX.

M. GEORGIO FRIEDERICO
DEINLINO
ALTORF.

LITERIS MAGNI DANIELIS MEYERI.